

Lp Keskkonnaminister
Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
Tallinn 15172

19.07.2022.a. nr 2022/73

Ülevaade Eesti Pandipakend OÜ tegevusest 2021. aastal

Eesti Pandipakend OÜ (EPP) on 2005. aastal pakendiettevõtjate (tootjate, importööride ja kaupmeeste) poolt pakendiseaduse sunnil loodud taaskasutusorganisatsioon, mille ülesandeks on hallata ja korraldada üle-eestiliselt tagatisrahaga koormatud pakendite kogumist, transporti, sorteerimist, arvestust ja taaskasutamist. EPP omab jäätmeluba L.JÄ/330816 kehtivusega kuni 02.05.2023.a.

1. Pakendite turumaht

2021. aastal paisati Eestis EPP klientide poolt turule rekordilised 349 miljonit ühekordse kasutusega pandipakendit. Aastaga kasvas pakendite turumaht 13% võrra. Pakendite turumahu suurenemisele aitas kaasa Covid-19 reisipiirangutest tulenev piirikaubanduse vähenemine.

Kaalu arvestuses paisati 2021. aastal turule 15,8 tuhat tonni pakendeid, sh

- Plastpakendid 4,8 tuhat tonni
- Metallpakendid 2,5 tuhat tonni
- Klaaspakendid 8,5 tuhat tonni.

Aruandeaasta lõpuks oli EPP'ga liitunud 361 pakendiettevõtjat, vähenedes aastaga 25 pakendiettevõtja võrra. Klientide arvu vähenemise peamiseks põhjuseks on kaks aastat kestnud Covid-19 pandeemia, mis on olulisel määral mõjutanud joogisektorit. EPP on hinnangul, et enamuses pakendiettevõtjad, mis tegelevad joogipakendite tootmise ja/või müümisega Eestis turule, on liitunud EPP'ga. Samas analüüsime ning jälgime turul toimuvat, et EPP'ga liita ka need pakendiettevõtjad, mis ei ole EPP'ga seni liitunud kas teadmatusest või hoiavad teadlikult seadusest tulenevast kohustusest eemale.

Jooksev lepinguliste pakendiettevõtjate nimekiri, mis paiskavad pandiga koormatud pakendeid turule ja mille osas on EPP pakendi- ja pakendiaktsiisi seadusest tulenevad taaskasutuskohustused üle võtnud, on kättesaadav EPP kodulehel <https://eestipandipakend.ee/pakendiettevotjad/>.

Eelmisel aastal registreeriti EPP pakendiregistris ca 1550 uut pandiga koormatud pakendit, millest suur enamus oli ühekordsed klaaspudelid, millele järgnesid purkides olevad tooted. Vastavalt pakendiseadusele ei ole müügikohad, mis võtavad tarbijatelt või lõppkasutajatelt pandipakendeid vastu, kohustatud tagastama tagatisraha kui pakendi turule laskmise lõpetamisest on möödunud 24 kuud. Sellest tulenevalt uuendame vastavalt iga-aastaselt EPP pakendiregistrit. Tarbijatel ja jaemüüjatel on võimalik EPP pakendiregistris registreeritud aktiivsete pandipakendite kehtivust kontrollida pakendi vötkoodi alusel EPP kodulehel: <https://eestipandipakend.ee/eesti-pandipakendi-register/>.

2. Pandipakendite kogumine ja taaskasutamine

Aruandeaastal kogusime Eestist kokku rekordilised 293 miljonit ühekordse kasutusega pakendit, mida on 10% rohkem kui sellele eelneval aastal. Tegemist oli teist aastat järjest rekordilise kokku kogutud pakendite kogusega. Kokku kogusime ja suunasime materjalina ringlusse 13,7 tuhat tonni pakendeid, sh

- plastpakendid 4,2 tuhat tonni,
- metallpakendid 2,2 tuhat tonni
- klaaspakendid 7,3 tuhat tonni.

Kokku kogutud ja ringlusse suunatud pakendite mass on EPP tegevusajaloo suurim. Pakendite taaskasutamise (materjalina ringlussevõtt) tagamiseks oleme sõlminud lepingud erinevate materjalide ümbertöötajatega. 2021. aastal suunasime materjalid taaskasutusse nii Euroopa kui Venemaa ümbertöötajatele.

Pakendiaktsiisi seadusest tulenevad pakendite sihtmäärad täideti järgmiselt (auditeerimata andmed): plastpakendid 88% (seadusest tulenev sihtmäär 85%), metallpakendid 89% (50%) ja klaaspakendid 88% (85%).

EPP on seisukohal, et üleriigiline tagatisrahaga koormatud pakendite kogumissüsteem on hästi korraldatud ning tarbijatel on võimalik piisavalt paljudes kohtades pandipakendeid tagastada.

Tulenevalt pakendiseadusest on pandiga koormatud pakendi tagasivõtmise kohustus jaemüüjal, mis müüs pandiga koormatud pakendatud kaupa ning mille müügikoha suurus on 200 ruutmeetrit või rohkem ning EPP hinnangul enamik nimetatud suurusega jaemüüjaid teostab tarbijatelt pandiga koormatud pakendite vastuvõttu. Kõik uued avatud kauplused, mille müügikoha suurus on üle 200 ruutmeetri on taganud pandipakendite vastuvõtu. Eelpooltoodud seaduse täitmist jaemüüjate poolt kontrollib nii Tarbijakaitseamet kui ka Keskkonnaamet.

Tulenevalt majanduskeskkonnast on toidukaupluste arv pidevas muutuses, mistõttu ka pakendite tagastamise võimalused muutuvad pidevalt. Hinnanguliselt on võimalik pandipakendeid aastaringselt tagastada 800-s kaupluses üle Eesti või nende vahetusläheduses. EPP-ga liitunud jaemüüjate nimekiri on kättesaadav kodulehel <http://eestipandipakend.ee/jaemuujad/>. Lisaks jaemüüjatele koguvad pakendid kokku ja saadavad EPP'sse ca 500 HoReCa sektori ettevõtet. Kaks aastat tagasi alustasime pakendi kogumisteenusena pakkumisega kontoritele, kus tarbitakse kohapeal suuremas koguses joogipakendit. Nimetatud projektiga on liitunud 13 ettevõtet, mis koguvad kontoris tekkivad pandipakendid kokku ning saadavad EPP'sse taaskasutamiseks.

3. OÜ Eesti Pandipakend meedia- ja kommunikatsioonitegevus 2021

Avalikkuse teavitus toimus 2021. aastal summas 124 tuhat eurot (mis moodustab 1,3% käibest), sh 32 tuhat eurot omatöötajate personalikulu, kes planeerisid turundustegevusi, osalesid avalikel üritustel ja korraldasid õpilastele keskkonnatunde.

EPP on alates õppeaastast 2012/13 süstemaatiliselt suurendanud laste ja noorte keskkonnaalaseid teadmisi. Õppeaastal 2021/2022 viidi pandeemia olukorras pandipakendite käitluskeskuses läbi 53 riiklikule õppekavale vastavat keskkonnahariduse programmi, milles osales kokku ligi 1400 noort.

2021. aasta märtsis hakkas lisaks 2020. aastal alustatud blogile ilmuma ka Eesti Pandipakendi ja Rohegeeniuse ühistööna valmiv Eesti esimene [ringmajanduse podcast #ärarääma](#). Taskuhääling on üha enam populaarsust koguv meedium, mis eristub selgelt

täna Eesti traditsiooniliste raadiosaadete maastikul pakutavast, keskendudes ainult ringmajanduse teemadele. Podcasti eesmärgiks on avada ringmajanduse teemasid kuulajatele ja lugejatele vanuses 25-44 võimalikult mitmekülgset, lihtsas ja arusaadavas keeles. Seda tehakse läbi erinevate saatekülaliste ja blogi teema kajastuste, mis ühel või teisel viisil ringmajanduse mudeliga haakub. 2021. aastal ilmus kokku 10 #ärarääma episoodi ja 21 blogipostitust.

EPP avas eriüritusega, 16.06.2021 ülemaailmsel korduskasutuspäeval, Baltikumi suurima korduskasutatavate panditopside ning -nõude pesu- ja rendikeskuse. Sel puhul korraldati lahtiste uste päev koos viie juhendatud ekskursiooniga suunatuna nii ürituse korraldajatele kui ka kõikidele külla tulla soovinutele. Panditopsi pesu- ja rendikeskuse kõrval vaadati ringi ka Eestis ainulaadses pandipakendite käitluskeskuses, kus sai näha pandiga plast- ja klaaspudeli ning metallpurgi ringlussevõtu ahelat. Renditeenuse ja uue hooaja avamist võimendati korduskasutamist toetavate sotsiaalmeedia postitustega tehtuna järgmiste suunamudijate kontodel: Uudo Sepp, Toivo Freeman ja Laura Põldvere.

Valmis ka kaks renditeenust tutvustavat videot. Üks keskkonnaharidusliku fookusega suunatuna laiemalt topsi kasutajatele „[Eesti Pandipakend esitleb Panditops](#)“ ja teine suunatuna ürituse korraldajale ja protsesside tutvustamisele „[Korduskasutatavate panditopside lahendus ürituse korraldajale](#)“. Valmis sai veebilehe www.panditops.ee esimene etapp.

2021. aasta suve hooajal hoiti koos keskkonnast hoolivate ürituste korraldajatega ära rohkem kui 204 000 ühekordse plastnõu jäätmete. Tunnustusena eduka hooaja eest nimetas Tallinna ettevõtluskonkursi hindamiskomisjon Panditopsi teenuse Tallinna ettevõtlusauhindade konkursil „Ökouendus 2021“ kategooria võitjaks.

Alates Panditopsi renditeenuse pakkumisest esimestel üritustel 2019. aastal, on 2021. aasta seisuga ära hoitud üle 400 000 ühekordse taldriku, kausi, pokaali ja topsi kasutamine ning prügiiks muutumine.

EPP panustas maailmamerede ja kogu planeedi ökoloogilisele seisukorrale tähelepanu pööravasse suurprojekti „Ookean“. Juulis maailma esiettekanena lavale toodud muusikalavastus keskendus projekti sise- kui väliskommunikatsioonis öko-probleemidele, muutuste juhtimisele inimkäitumises ja seeläbi keskkonnas. Selle tegemisel toodi koostöös raames eeskujuks Eesti Pandipakendit ja taaskasutusorganisatsiooni praktilisi samme eesmärgiga inspireerida ühiskonda laiemalt rohepöördega kaasa tulema.

EPP heategevusfond Aitan Lapsi pakub jätkuvalt Eesti lastele kultuurielamusi kaupluste taaraautomaatide kaudu tehtud annetuste toel. Uute projektidena alustas fond koos heade koostööpartneritega tasakaaluradade ehk slackbatuutide paigaldamist 75. kooli üle Eesti. Kuulutati välja uus lasteetenduste konkurss "Teater lasteaeda", mille eesmärgiks oli leida lavastusprojektid, mis viivad taaskord järgnevate aastate jooksul kvaliteetse keskkonnahoiu teemalise teatrielamuse kõikidesse lasteaedadesse üle Eesti. Konkursile esitati kaheksa tööd. Nende seast valis heategevusfondi Aitan Lapsi, Eesti Pandipakendi, Kultuuriministeeriumi esindajatest ning teatrieksperdist koosnev viieliikmeline žürii välja kaks võitjatööd – Miksteatri "Võti" ja Sandra Lange "Sini-triibuline unistus". 2021. aasta sügisel mängiti värskest lavale toodud uusi etendusi 63 korda 62 lasteaias, mida nägi 2468 last.

2021. aastal tehti fondile annetusi kokku 211 198 euro eest ja näiteks 21/22 hooaja sügisel sai erinevatest kultuurielamustest osas ligi 5100 last.

Meediaauditi järgi kujunes Eesti Pandipakendi 2021. aasta kajastuste arvuks 189, mis on rohkem kui 2020. aastal, mil neid oli 144.

Pakendite jätkuva liigiti kogumise vajaduse kinnitamiseks avaldati keskkonnahariduslikud sisuturunduslikud artiklid väljaannetes Õhtuleht (märts), Postimees (märts), Äripäev (mai), Delovõje Vedomosti (mai) ja Narvskaja Gazeta (mai).

Artiklite toetamiseks valmis video „[Pakendite sorteerimine on endiselt oluline](#)“, mille nähtavust suurendati mahuka digikampaaniaga Facebookis (424 000 näitamist), Instagramis ja Youtube's.

Marko Matvere juhtimisel toodeti Kanal 2 keskkonnasaatega „Jälg“ tutvustav [saatelõik](#) korduskasutatavaid panditopse- ja nõusid puudutavalt (oktoober).

Eesti Päevalehe roheportaalis ja Delfi Tasku podcastis Rohepööre ilus sisuturunduslik episood pealkirjaga „[KUULA | Korduskasutatavad panditopsid peaksid olema iga ürituse korraldaja eesmärk](#)“ (november).

EPP osales novembrikuu kolmel nädalavahetusel taaskasutamise teekonna teemalise pop-up alaga Proto avastustehase suurel leiutajate kuul, mille fookuses oli tänavu keskkond.

2021. aastal jätkati Keskkonnainvesteeringute Keskuse ressursisäästu konkursi Negavatt (sh mini Negavatt) ja taaskasutusportaali www.kuhuviia.ee toetamist.

Eesti Pandipakendi ja Kaupmeeste Liidu projekt „Eeskujulik tagastuspunkt“ jätkas kaheksandat aastat järjest kaupmeeste tunnustamist, kelle taaratagastuspunktides pakutakse

tarbijale pandipakendite ringlusse suunamist silmapaistvalt hea teenusena. Projekti 2021. aasta tulemused olid all seisvad:

Etapp	Osalejaid kokku	Eeskujulikuks tunnistatud	EUR
2021 I etapp*	615	311	187734
2021 II etapp*	615	311	211318
Kokku:			399052

4. Investeeringud

2021. aastal investeeris EPP kokku 305 tuhat eurot. Aruandeaasta alguses leevenesid pandeemiast tulenevad reisi piirangud ning tänu sellele õnnestus lõpuni viia ruumide ehitus ning tunnelpesumasina paigaldus Panditopsi projekti tarbeks. Lisaks sellele töhustasime täiendavalt klaaspakendite sorteerimist.

Aruandeaastal lõppes ülemineku periood, mille tulemusena asendus klaaspakendite transpordiks kasutatav ühekordne kilekott täielikult korduskasutatavate konteineritega. See tõi endaga kaasa konteinerite mahu kasvu, mis omakorda tekitas vajaduse modifitseerida olemasolevat konteinerite automaatset pesuliini.

5. Käitlustasud

Alates 01.01.2020.a. on tasude suurused järgmised:

Pakendi materjal ja maht	Siseriiklik Pakend, EUR/Pakend	Rahvusvaheline Pakend, EUR/Pakend
Plastpakend kuni 0,75 liitrit	0,0090	0,0140
Plastpakend üle 0,75 liitri	0,0162	0,0212
Ühekordne klaaspakend, kõik suurused ja värvid	0,0162	0,0212
Metallist pakend kuni 0,33 liitrit, alumiinium	0,0000	0,0000
Metallist pakend kuni 0,33 liitrit, teras	0,0240	0,0240
Metallist pakend üle 0,33 liitri, alumiinium	0,0000	0,0000
Metallist pakend üle 0,33 liitri, teras	0,0240	0,0240

EPP osanikud olid 2021. aastal võrdsetes osades muutumatutena:

- Kaupmeeste Liit MTÜ
- Karastusjookide Tootjate Liit MTÜ
- Eesti Õlletootjate Liit MTÜ
- Karastusjookide ja Õlle Importööride Liit MTÜ

Nimetatud MTÜ-dega ei teostatud 2021. aastal ühtegi tehingut.

Ilusat homset soovides,

/allkirjastatud digitaalselt/

Kaupo Karba
juhatuse liige